

PSSS!

september 2019, št. 12

Pred vami je dvanajsti **PSSS! novičnik**, tokrat o aktivnostih, ki jih organizacije v partnerstvu izvajamo za izboljšavo **funkcionalne pismenosti** naših uporabnikov.

Projekt **Povezovalni, Sodelujoči, Strokovni, Slišani!** ali enostavno **PSSS!** je povezal pet različnih organizacij v partnerstvo z namenom boljšega povezovanja ter sodelovanja med nami, povišanja slišnosti o našem delu, izpostavljanja raznolikosti vsebin, ki jih pokrivamo in strokovnosti vsakega posameznega partnerja.

VOLUNTARIAT
SCI SLOVENIA

NEFiks
www.nefiks.si

Zveza
prijateljev
mladine
Ljubljana
Moste-Polje

DRPDNM
Društvo za razvijanje prostovoljnega dela
Novo mesto

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

*Izražena mnenja avtorja/ev ne predstavljajo
uradnega stališča MJU.*

OD OSNOVNEGA OPISMENJEVANJA DO FUNKCIONALNOSTI

Na Slovenski filantropiji izvajamo veliko različnih programov, s katerimi izboljšujemo funkcionalno pismenost različnih posameznikov in skupin: naj bo to učna pomoč preko Prostovoljskega servisa, pomoč pri učenju jezika, ogromen nabor delavnic v naših večgeneracijskih centrih po celi Sloveniji in seveda različni projekti, namenjeni integraciji beguncev in migrantov.

Tri mesece trajajoč **Orientacijski program**, ki smo ga izvajali od leta 2016 do 2018, je bil usmerjen prav v izboljšavo funkcionalne pismenosti za **osebe, preseljene v Republiko Slovenijo na podlagi letne kvote**. Vključeval je tako tečaj osnov slovenščine kot tudi seznanjanje z institucijami in praktično spoznavanje vsakdanjega življenja v Sloveniji.

"Tečaju bi lahko rekli kar preživetvena slovenščina. Začeli smo s tem, kako izpolniti obrazec – šli smo tudi v kak trgovinski center in izpolnili obrazec za pridobitev njihove kartice zvestobe. S tem so lahko na licu mesta ugotovili, da bodo imeli težave, če vsake črke ne napišejo v svoj okvirček ali če ne pišejo čitljivo. Ko smo se učili o hrani in nakupovanju smo šli tudi v trgovino in se učili kako uporabljati avtomatsko blagajno. Motivacija za odrasle učence je zelo povezana s tem, da se učijo uporabnih stvari, da lahko gredo na banko ali na Center za socialno delo, k zdravniku, itd.. Če se bi učili 1. in 4. sklon, bi motivacija takoj padla."
-Anja Butala, profesorica slovenščine kot tuji jezik

Praktično spoznavanje je vsebovalo prav vse, od orientacije po mestu, spoznavanja mestnega in medmestnega prevoza, zdravstvenega in šolskega sistema, različnih institucij, kako delujeta naš bančni in poštni sistem, do drobnih stvari, na katere mi sploh ne bi pomislili - razlage naših konfekcijskih številok oblačil, ločevanja odpadkov, itd..

"Prihajali so tudi ljudje, ki niso znali nobenega jezika, ki nam bi bil skupen, pa tudi v svojem niso znali pisati. Med drugim smo si pomagali s sličicami in kretnjami. Opismenjevali smo tudi matematično, saj sem naletela na ljudi, ki so dobili v roke denar in ga niso znali prešteti: učili smo se besed za številke in kako jih sešteti, kako funkcionirajo centi in evri, branja analogne in digitalne ure, ... to so stvari, ki so za nas nepredstavljive, ker smo se jih naučili že v zgodnjem otroštvu."

-Anja Butala

Program, ki ga financira Urad vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov, letos od 1. 9. izvajamo spet, skupaj z društvom Odnos. Tokrat traja en mesec in žal ne vključuje intenzivnega učenja slovenščine, čeprav se nam na Slovenski filantropiji zdi to izrednega pomena za lažjo in hitrejšo integracijo beguncev in migrantov v našo družbo.

GLOBALNO UČENJE ZA FUNKCIONALNO PISMENOST

Način naše vpetosti v družbo se je spremenil spričo vse večje globalne povezanosti, da postanemo funkcionalno pismeni pa potrebujemo vedno več usvojenih digitalnih orodij in razumevanja okoliščin. Eno od orodij za doseg cilja »kakovostno življenje za vse«, ki ga strategija razvoja Slovenije 2030 navaja, je globalno učenje, ki posameznikom pomaga pri navigaciji v globaliziranem svetu. Prav tako ima pri tem pomembno vlogo neformalno izobraževanje. Kritično vrednotenje prebranega, vidnega, slišnega, zavedanje globalnih problematik ter soodvisnosti, ki jo mednarodna povezanost prinaša, so ključnega pomena za razvoj posameznikov, ki se bodo znali ogniti medijskim manipulacijam, prepoznali razne nestrpnosti, se uspešno prilagajali družbenim spremembam in postali aktivni državljani.

S prostovoljskimi projekti in izobraževanji, usposabljanji ter treningi mladim omogočamo razvoj kritičnega mišljenja in vrednotenja informacij. To bomo dopolnili s spletno platformo E-tick, namenjeno dopolnitvi usposabljanj za prostovoljce, ki se odpravljajo v države globalnega juga, katere poudarek je na etičnem komuniciranju.

Vse naštetu temelji na globalnem učenju, saj želimo mlade »funkcionalno opismeniti« za življenje v sodobni družbi. To pomeni, da takšni mladi kritično spremljajo medije, usvojenemu znanju prilagajajo svoje vedenje in nakupovalne navade ter ozaveščajo druge o globalnih problematikah, ki zadevajo življenja ljudi tako v njihovem okolju kot po svetu. Torej, ne le, da se posameznik lažje orientira v sodobni družbi, temveč se v njem prebujajo želja po aktivnem državljanstvu, saj razume, da ozaveščeni državljani ustvarjajo odgovorno in spremembam prilagajočo se družbo.

Skladno s smernicami razvoja Slovenije in pomenom funkcionalne pismenosti v sodobni družbi si bomo še naprej prizadevali za pripravo in izvedbo kakovostnih storitev za mlade, saj želimo, da se ne le mladi, temveč vsi, znajdemo in dobro počutimo v družbi, kjer sta razumevanje in sobivanje različnih kultur vtkana v dan.

ZAPOSILITVENA PISMENOST

Na Zavodu Nefiks smo razvili **koncept zaposlitvene pismenosti**, ki je sposobnost, da posameznik v vsakem trenutku najde zaposlitev. To pomeni, da pozna in zna predstaviti svoje kompetence, pozna trg dela in ve, kakšne so njegove priložnosti. Ena od ključnih kompetenc zaposlitvene pismenosti pa je, da posameznik zna pripraviti življenjepis, ki je primeren za točno določeno delovno mesto. Pri tem je ključnega pomena, da:

- Na vsako ponudbo ali prijavo pošljemo prilagojen življenjepis: delodajalci namreč najprej pogledajo življenjepis in šele nato vse priloge. Če v njem najdejo ključne podatke, je verjetnost, da vas povabijo na razgovor, višja.
- Izberemo obliko življenjepisa, ki se v določenem okolju uporablja. Za Evropske institucije je nujen Europass življenjepis, medtem, ko je v gospodarstvu ponavadi bolj zaželen kreativnejša oblika. Toda pozor – v obeh primerih je pomembna jasna struktura in jedrnatost.

- Kronološki način opisovanja izkušenj ni nujno najboljši. V mnogih primerih je bolje, če najprej navedemo 3 – 5 ključnih izkušenj / delovnih mest, medtem, ko ostale združimo, ter tako pokažemo, da razumemo, kaj delodajalec želi, ob enem pa demonstriramo sposobnost povzemanja.

- Navajamo kompetence, ne pa samo preteklih delovnih mest. Če zapišemo »prostovoljno delo« to ne pove dosti. Če pa namesto tega navedemo funkcijo, ki smo jo pri tem opravljali, npr. vodja prostovoljcev ali pa organizatorica festivala, ter dodamo tri ključne kompetence, ki smo jih pri tem osvojili, smo povedali več in jasneje pokazali, kaj že znamo.

Vse, ki se podajate na trg dela pa vabimo, da na portalu Talentiran.si pobrsirate po naši knjižnici, kjer boste našli veliko koristnih nasvetov, kako se zaposlitveno pismeni učinkovito podati na trg dela.

Zveza
prijateljev
mladine
Ljubljana
Moste-Polje

ZPM Ljubljana Moste-Polje

KAKO SE PA TI ZNAJDEŠ V DANAŠNJEM SVETU?

Sodobni svet s sabo prinaša veliko izzivov in vprašanj. Naš vsakdan je po eni strani napredna tehnologija olajšala, po drugi strani pa tudi otežila. Mobiteli, hiter in gost promet, hrup. Dnevi, ure, minute tečejo danes tako hitro, da se vse težje ustavimo in umirimo, a tega niti ne začutimo.

Vse pogostejša uporaba tehnoloških naprav je povzročila upad branja in uvedla sistem »zdaj« in »takoj«. Po naših opažanjih imajo otroci in mladi danes vse manj potrpljenja, v iskanju rešitev se slabše znajdejo, opazili pa smo tudi primanjkljaj pri vsakodnevni komunikaciji in besednem izražanju. Naši programi zato niso zastavljeni tako, da otroci nadgrajujejo le znanje, temveč predvsem ročne spretnosti, branje in socialne veščine. Na ta način so primorani k drugačnemu razmišljanju, k povezovanju in sprejemanju različnih mnenj.

Ena najljubših delavnic, kjer uživajo generacije vseh starosti, je prav gotovo kuhanje in tega je pri nas v VGC Skupna točka kar precej. S prebiranjem receptov odkrivamo nove sestavine (kje jih dobimo, koliko stanejo ter ali so zdrave?), se držimo navodil, krepimo razumevanje prebranega in se preizkusimo še v praksi. Hkrati pa se otroci pa tudi odrasli učijo pretvarjati in meriti količino sestavin ter primerjati količinska razmerja in s tem krepiti funkcionalno pismenost.

Poleg tega večkrat vključujemo lokalne produkte in starejše generacije, ki nas spomnijo na to, kako se naredi dobro marmelado ali domač štrudelj. Vabimo vas, da si ogledate kaj vse še ponujajo naši programi v Ljubljani in drugod po Sloveniji:

- računalniško opismenjevanje
- učna pomoč
- telovadba in razgibavanje
- gledališki krožek
- pogovorne delavnice
- ustvarjanje
- ekologija in okolje ...

ZDAJ SI SAME UPAJO K ZDRAVNIKU ALI NA GOVORILNE URE

Si predstavljate, da zbolite, pa si zaradi neznanja jezika ne upate obiskati osebnega zdravnika? Ali pa si želite izvedeti, kako vaš otrok napreduje v šoli, pa na govorilnih urah ne razumete informacije, ki vam jih posreduje učiteljica? Ali pa otroku ne znate napisati opravičila za izostanek, niti ne veste, na koga se pri tem lahko obrnete? Funkcionalna (ne)pismenost je za nekatere priseljence vsakodnevna realnost in velika ovira.

DRPD že vrsto let izvaja programe za večjo vključenost državljanov tretjih držav, zlasti otrok, mladih in žensk, ki jih financira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Pri tem posebno pozornost namenjamo albanskim ženskam, ki so najbolj izključene, večinoma brez dokončane osnovnošolske izobrazbe in pogosto funkcionalno nizko pismene. Nizka izobrazbena struktura in jezikovna ovira zanje pomeni, da ne zmorejo suvereno in samozavestno nastopati v povsem vsakodnevnikih situacijah, kot je na primer komuniciranje z učiteljem ali obisk zdravnika. Pogosto se soočajo tudi z nerazumevanjem informacij, nepoznavanjem delovanja institucij in s šibkim socialnim kapitalom. Vse to seveda pomeni tudi oviro pri vključevanju na trg dela, zato je med albanskimi ženskami visoka stopnja brezposelnosti.

“Ko sem prišla v Slovenijo, sem se začela učiti slovensko na DRPD-ju. Na začetku mi je bilo težko iti sama k zdravniku, na govorilne ure za moje otroke, še v trgovini nisem vedela, kaj naj rečem. Na društvu so mi pomagali, da sem se naučila slovensko in pridobila samozavest, da sedaj vse, kar prej nisem mogla, lahko storim sama. Vesela sem, da sem se lahko obrnila na pomoč na DRPD.”

-Rabije Bekteshi

Albanske ženske se pri nas udeležujejo učenja slovenščine in ostalih aktivnosti, kjer poleg drugih veščin lahko izboljšajo tudi funkcionalno pismenost. Hkrati pa se zavedamo, da za albanske ženske zgolj znanje jezika ni dovolj, zato v naših programih veliko pozornost namenjamo tudi svetovanju, informiranju, pridobivanju raznih drugih veščin, krepitvi samopodobe in širjenju njihove socialne mreže. Vse to je zelo pomembno za to, da se te ženske bolje znajdejo v lokalnem okolju in slovenski družbi nasploh.

Neformalno učenje je za priseljence nasploh zelo primerno, saj temelji na prilagodljivosti, dostopnih informacijah in podajanju znanja na način, da udeležencem čim bolj koristi. Poleg tega pri izvajanju naših aktivnosti sodeluje tudi kulturna mediatorka, ki pomaga premostiti jezikovne in ostale ovire. Vsa ta pridobljena znanja albanskim ženskam pomagajo, da se bolj samozavestno sporazumevajo, si brez zadrege upajo nastopati v vsakodnevnikih situacijah ter bolj suvereno opravljajo tudi svojo starševsko vlogo, hkrati pa ta znanja naredijo njihov svet v novem okolju bolj varen in obvladljiv.